

EBH/75/2015

Év

2015

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Szolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetett hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A látássérült, ezért a számítógépet képernyőolvasó szoftverrel használó kérelmező azért fordult panasszal a hatósághoz, mert nem tudott előfizetni az egyik napilap elektronikus változatára, mivel azt az általa használt ernyőolvasó szoftver nem tudja értelmezni. A panaszban megjelölt napilap előfizetőként igénybe vehető elektronikus változata látássérültek, így a kérelmező számára egyáltalán nem hozzáférhető. A kérelmező álláspontja szerint a napilap kiadója azzal, hogy számára a napilap előfizetőknek kínált elektronikus változatához a hozzáférés lehetetlen, fogyatékoságával összefüggésben vele szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A kérelemben foglaltak alapján a hatóság eljárást indított a bepanaszolt kiadóval szemben (eljárás alá vont), az ügyben tárgyalást és tárgyaláson kívüli tanúmeghallgatást tartott, valamint szakértőt rendelt ki.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az eljárás alá vont kiadó az eljárás során arra hivatkozott, hogy közte és a digitális lappéldányok technikai specifikációját – azaz a kérelmező által előfizetni kívánt napilap olyan formátumúvá alakítását, amelyben megjelenő tartalom a látássérültek által használt képernyőolvasó szoftverek segítségével értelmezhetetlen - végző gazdasági társaság között bizományi szerződés áll fenn. Ez pedig - az eljárás alá vont kiadó érvelése szerint - azt jelenti, hogy a digitális lapot előfizető, megvásároló személy az adásvételi szerződést nem az eljárás alá vont kiadóval, hanem a vele szerződésben álló, technikai specifikációt is végző céggel köti meg. Ez alapján az eljárás alá vont kiadó és a kérelmező között nem jött létre jogviszony, az az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.)* 5. §-a pedig csak az „adott jogviszony tekintetében” kötelezi a jogalanyokat, ezért a kiadó a kérelmezővel szemben az egyenlő bánásmód követelményét nem volt köteles megtartani és a kérelmezőnek a kiadóval bizományi szerződésben álló gazdasági társasággal szemben kellett volna a kérelmét előterjesztenie.

Mindazonáltal az eljárás alá vont előadta azt is, hogy a szóban forgó napilap online, minden internet-előfizetéssel rendelkező személy számára ingyenesen elérhető felületén és a napilap előfizetéssel elérhető elektronikus változatában megjelenő tartalom lényegében megegyezik, a kettő között csupán apróbb eltérések lehetnek.

Az eljárás alá vont kiadó, illetve a vele szerződésben álló gazdasági társaság tárgyaláson kívüli tanúmeghallgatás során nyilatkozó képviselője hivatkozott arra is, hogy azt, hogy a napilap előfizetéssel elérhető elektronikus változata a látássérült személyek számára nem akadálymentes, másolásvédelmi szempontok indokolják, a másolásvédelemhez pedig a napilapok kiadóinak – így az eljárás alá vont kiadónak is – gazdasági érdeke fűződik.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont kiadó az eljárás során arra hivatkozott, hogy közte és a kérelmező között nem jött létre jogviszony, a hatóságnak állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy a kérelmező és az eljárás alá vont kiadó között fennállt-e olyan jogviszony, mellyel összefüggésben vizsgálható, hogy a kiadó a kérelmezővel szemben megtartotta-e az egyenlő bánásmód követelményét. Ennek érdekében a hatóság áttanulmányozta az eljárás alá vont kiadó és a vele szerződésben álló gazdasági társaság között létrejött szolgáltatási és digitális lapterjesztési szerződést, melynek során arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljárás alá vont kiadó és a vele szerződésben álló cég között fennálló szerződés – mint a bizományi szerződésre jellemző elemeket tartalmazó megbízási szerződés – esetében az ügy ura a megbízó, vagyis az eljárás alá vont kiadó. A megbízási szerződés fogalmából, valamint a felek között fennálló szerződés elemzéséből következően továbbá az eljárás alá vont kiadóval szerződésben álló cégnek alapvetően a kiadó utasítása alapján kell eljárnia és a bizományi szerződésben foglalt tartalom az irányadó annak vonatkozásában, hogy a kiadóval szerződő cég a felhasználókkal, azaz harmadik személyekkel milyen tartalmú szerződést köt. A szerződés áttanulmányozása, valamint az eljárás alá vont kiadó jogtanácsosának, illetve a vele szerződésben álló gazdasági társaság ügyvezetőjének nyilatkozata alapján az a következtetés volt levonható, hogy az eljárás alá vont az általa kiadott újság digitális formában történő terjesztésére és hozzáférhetővé tételére akkor, amikor a szóban forgó gazdasági társasággal szerződést kötött, olyan szolgáltatót választott, mely a szolgáltatását a látássérültek számára nem akadálymentesen nyújtja. A hivatkozott nyilatkozatok alapján nem lehetett következtetni arra sem, hogy az eljárás alá vont kiadó részéről a szerződés fennállása során a szolgáltatás látássérültek számára való egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételével kapcsolatos igény merült fel vagy ezzel kapcsolatban tárgyalást kezdeményezett volna a vele szerződésben álló gazdasági társasággal, illetve az sem, hogy ezzel összefüggésben utasítást adott volna.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Fentiekkel összefüggésben a hatóság határozatában hangsúlyozta, hogy az Ebktv. 5. §-ának „az adott jogviszony tekintetében” kitételét nem lehet úgy értelmezni, hogy az csak a már *de facto* létrejött és megvalósult jogviszonyok esetében lenne alkalmazható. Ebben az esetben ugyanis nem lenne vizsgálható, ha például egy védett tulajdonsággal rendelkező személyt e tulajdonsága miatt egy adott munkáltató nem alkalmaz, zaklató kijelentésekkel illeti az állásinterjún, vagy egy adott szolgáltatás nyújtója nem engedi belépni az általa üzemeltetett szórakozóhelyre vagy üzletbe. Ez utóbbi pedig az Ebktv. által biztosított jogvédelem lényegi tartalmát üresítené ki.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont kiadóra az Ebktv. 5. § b) pontja alapján kiterjed a törvény személyi hatálya.

Tárgyi ügyben tényként volt megállapítható, hogy az eljárás alá vont által kiadott napilap előfizetéssel elérhető elektronikus változata látássérült személyek számára nem hozzáférhető. Az ezzel kapcsolatos kérelmezői állítást az eljárás során az eljárás alá vont nem vitatta, a tárgyaláson kívüli tanúmeghallgatás során meghallgatott tanú, illetve a szakértői vélemény pedig megerősítette. A szakértő megállapítása szerint a szóban forgó rendszer billentyűzet segítségével sem használható, ami szintén megakadályozza a súlyosan látássérültek számára a rendszer használatát.

Fentiekből következően a hatóságnak a továbbiakban azt kellett vizsgálnia, hogy annak, hogy az eljárás alá vont által kiadott napilapnak előfizetéssel elérhető, a kiadóval szerződésben álló gazdasági társaság által az adott formátumra alakított kiadványa a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, van-e az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka.

Fenti kérdés eldöntéséhez a hatóság a kirendelt szakértő véleményében foglaltakat vette alapul. A másolásvédelmi és szerzői jogi szempontok vonatkozásában a szakértői vélemény mintegy összegzésképpen megállapította, hogy bár a másolásvédelmi és szerzői jogi szempontokat figyelembe vette az eljárás alá vont kiadóval szerződésben álló gazdasági társaság által használt szoftver készítője, azonban abba nagyon kevés energiát fektetett („*ilyen gyenge védelemmel rendelkező formátum számos van a piacon*”). Annak pedig, hogy a szóban forgó rendszer billentyűzet segítségével nem használható semmilyen védelmi funkciója sincs.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az objektív alapon álló ésszerű indok vizsgálata körében a hatóság a napilap előfizetéssel elérhető elektronikus változata és az ingyenes online felületen keresztül elérhető tartalom azonosságának kérdése tekintetében elfogadta a kérelmező érvelését, miszerint a hírportálokra folyamatosan felkerülő hírfolyamban megjelenő tartalom a napilapétól eltér, mivel ez utóbbi egy letisztultabb, kimunkáltabb szöveg. Ezért egy látássérült személy számára ésszerűtlenül nagy erőfeszítésbe kerül összeszedgetni a szóban forgó internetes oldalról azokat a cikkeket, amik a nyomtatott újságban jelentek meg. A hatóság álláspontja szerint így az ekként jellemezhető tartalom már csak a benne szereplő újságcikkek rendezettsége és letisztultsága tekintetében is eltér az ingyenes online felületen keresztül elérhetőtől, ezért az az előfizetéssel elérhető változat tartalmával nem tekinthető azonosnak. Ebből pedig az következik, hogy az előfizetéssel elérhető változat esetében egy olyan unikális tartalomról van szó, mely a látássérült személyek számára nem tekinthető egyenlő eséllyel hozzáférhetőnek. A hatóság osztotta továbbá azt a kérelmezői érvet is, miszerint, ha az ingyenes online felületen, keresztül, illetve az előfizetéssel elérhető tartalom azonos, akkor legalábbis nehezen mutatható ki olyan gazdasági érdek, aminek okán az előfizetéssel elérhető tartalmat oly módon kell védeni, mely megakadályozza, hogy a látássérült személyek által használt képernyőolvasó szoftver azt értelmezni tudja.

A hatóság megállapítása szerint azt, hogy az eljárás alá vont által előállított, a vele szerződésben álló gazdasági társaság szolgáltatásának igénybevételével előfizethetővé és hozzáférhetővé tett tartalom a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, szerzői jogi, illetve másolásvédelmi szempontok nem indokolhatják. Tekintettel továbbá arra, hogy tartalmi azonosság sem áll fenn az eljárás alá vont gazdasági társaság ingyenesen hozzáférhető online felületén keresztül elérhető és az előfizetéses tartalom között, annak, hogy ez utóbbi a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, az eljárás alá vont által állított tartalmi azonosság sem szolgálhat indokául. A hatóság álláspontja szerint fentiek, illetve a szakértői vélemény alapján megállapítható az is, hogy az eljárás alá vont cég egy olyan szolgáltatóval kötött szerződést az általa kiadott napilap digitális terjesztésére és hozzáférhetővé tételére, amely az ahhoz használt szoftver fejlesztésékor akadálymentesítési szempontokat nem vett figyelembe. Annak tehát, hogy a szóban forgó szolgáltatás a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, a jogviszony természetével összefüggő tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka nem mutatható ki.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság arra a következtetésre jutott, hogy bár az eljárás alá vont által előállított, a vele szerződésben álló gazdasági társaság szolgáltatásának igénybevételével előfizethetővé és hozzáférhetővé tett tartalom látszólag mindenki számára ugyanolyan térítési díj ellenében, ugyanolyan módon és formátumban hozzáférhető, mivel azt a látássérültek számára kifejlesztett képernyőolvasó szoftverek értelmezni, így felolvasni nem tudják és ez minden, a tartalomhoz hozzáférni akaró látássérült személyt érint, az rájuk nézve lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb, mint az összehasonlítható helyzetben lévő, nem látássérült személyek számára. Ezzel kapcsolatban a hatóság megállapította azt is, hogy ez olyan következménnyel jár a látássérült személyek – így a kérelmező – számára, hogy ezáltal a szóban forgó szolgáltatás az ő esetükben eltérő minőségűnek tekinthető.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont kiadó azzal, hogy az általa előállított, a vele szerződésben álló gazdasági társaság szolgáltatásának igénybevételével előfizethetővé és hozzáférhetővé tett tartalom a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető, a kérelmezővel szemben közvetett hátrányos megkülönböztetést valósított meg. A hatóság ezért kötelezte az eljárás alá vont kiadót, hogy a jogsértő állapotot az általa a határozatban megadott határnapig szüntesse meg és erről 8 napon belül a hatóságot írásban tájékoztassa.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmóddért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság a jogkövetkezmény megállapítása során figyelembe vette, hogy az eljárás alá vont kiadó az eljárás során nem vitatta, vagyis lényegében elismerte, hogy az általa előállított, a vele szerződésben álló gazdasági társaság szolgáltatásának igénybevételével előfizethetővé és hozzáférhetővé tett tartalom a látássérült személyek számára nem egyenlő eséllyel hozzáférhető. Tekintettel volt továbbá a hatóság a szakértői véleményben foglalt azon megállapításra is, miszerint létezik olyan szövegfájl-formátum, mely védi a szerzői jogokat, ugyanakkor akadálymentes is, és számos képernyőolvasóval együtt tud működni. A hatóság figyelembe vette azt is, hogy a szóban forgó szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása nem csak a kérelmezőt, hanem minden látássérült, illetve – hivatkozva a szakértői véleményben foglaltakra – olyan személyt érint, akik fogyatékoságukból vagy egészségi állapotukból (például színtévesztés, epilepszia, mozgáskorlátozottság) adódóan a szóban forgó szolgáltatást csak akadálymentesen tudják igénybe venni. A hatóság az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása vonatkozásában annak módját és az annak megtétele érdekében tett intézkedés kiválasztását az eljárás alá vont kiadóra bízta azzal, hogy azt az általa megadott határidőn belül valósítsa meg és arról a hatóságot 8 napon belül írásban tájékoztassa.

2015. május

Az eljárás alá vont a határozat felülvizsgálatát kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól. A Bíróság 22.K.32.583/2015/20 számú ítéletével helyt adott a keresetnek és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. A hatóság az új eljárásban a bíróság ítéletében megfogalmazott iránymutatás alapján járt el és határozatában a kérelmet elutasította.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmóddért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.